

Klimaatverandering - De Commissie roept op tot een discussie op basis van gegevens over de effecten van een versterking van de EU-emissiereductiedoelstelling tot 30% op het moment dat de voorwaarden daarvoor aanwezig zijn

De Europese Commissie heeft vandaag een analyse gepresenteerd van de kosten en baten van en de opties voor het optrekken van de broeikasgasemissiereductiedoelstelling voor 2020 van 20% onder de 1990-niveaus tot 30%. Dit zou kunnen gebeuren zodra de voorwaarden daarvoor aanwezig zijn, wat momenteel niet het geval is. Deze mededeling volgt op de mededeling van de Commissie over de wijze waarop aan het internationale klimaatoverleg een nieuwe impuls kan worden gegeven en op het verzoek van de Raad om een evaluatie te maken van de effecten van een voorwaardelijke versterking van de emissiereductiedoelstelling tot 30%. Tevens is gekeken naar de maatregelen ter ondersteuning van de energie-intensieve bedrijfstakken van de EU tegen het risico van "koolstoflekkage", als vereist overeenkomstig de richtlijn betreffende het EU-emissiehandelssysteem (EU-ETS). In de mededeling wordt aangetoond dat de vermindering van de EU-emissies ten gevolge van de economische crisis en het omlaag duiken van de koolstofprijzen het noodzakelijk maken de twee jaar geleden bij de voorstelling van het vernieuwde ETS gemaakte ramingen te herzien. In het licht van deze nieuwe gegevens wordt daarom een analyse gemaakt van de gevolgen van de onderscheiden ambitieniveaus als motor voor de modernisering van de EU-economie en voor het scheppen van nieuwe banen door de bevordering van innovatieve koolstofarme technologieën. Deze analyse omvat ook een evaluatie van de inspanningen die in de voornaamste sectoren vereist zijn om de broeikasgasemissies met meer dan 20%, tot 30%, terug te dringen. Tot slot is er gekeken naar het effect van deze inspanningen en naar de potentiële beleidsopties om de nieuwe doelstelling te bereiken. Bij de evaluatie van de mogelijke alternatieven is ten volle rekening gehouden met de huidige context van overheidsfinanciën onder druk en economische crisis.

Connie Hedegaard, het voor het klimaatbeleid bevoegde Commissielid, verklaarde: "Of wij onze uitstootverminderingdoelstelling voor 2020 al dan niet versterken van 20% tot 30% is een politieke beslissing die de EU-leiders moeten nemen op het moment dat de tijd rijp is en de voorwaarden aanwezig zijn. De onmiddellijke beleidsprioriteit is vanzelfsprekend de reactie op de eurocrisis. Maar aangezien die crisis stilaan overwonnen lijkt, heeft de Commissie nu de nodige input gegeven voor een op feiten gebaseerde discussie. Het besluit wordt nu nog niet genomen, maar ik hoop dat onze analyse de discussie in de lidstaten over de in te slagen weg zal inspireren."

De kostprijs om aan de doelstellingen te voldoen

Sinds 2008 is de absolute kostprijs om de 20%-doelstelling te verwezenlijken gedaald van 70 tot 48 miljard euro per jaar tegen 2020 (0,32% van het BBP). Dit is het gevolg van verschillende factoren: de lagere economische groei heeft de emissies doen verminderen, de hogere energieprijzen hebben aangezet tot grotere energie-efficiëntie en hebben de energievraag doen teruglopen en ten slotte is de koolstofprijs binnen het Europese emissiehandelssysteem onder het niveau gevallen dat werd verwacht in de prognoses van 2008 aangezien de ten gevolge van de recessie niet gebruikte EU-ETS-rechten worden overgedragen naar de volgende jaren. Tezelfdertijd vindt deze vermindering van de absolute kosten plaats in een context van crisis die het voor ondernemingen veel moeilijker maakt om op korte termijn de voor moderniseringsinvesteringen vereiste financiële middelen bijeen te brengen.

Sinds 2007¹ heeft de EU zich ertoe verbonden een emissiereductiedoelstelling van 30% te omarmen op voorwaarde dat de andere grote economische spelers een billijk aandeel in de inspanning leveren in het kader van een mondiale overeenkomst inzake klimaatverandering. De kostprijs voor het bereiken van een dergelijke 30%-doelstelling wordt nu geraamd op 81 miljard euro per jaar tegen 2020. Dit is 11 miljard euro meer dan wat twee jaar geleden werd ingeschat voor het bereiken van de 20%-doelstelling. De 30%-doelstelling zou 33 miljard euro (0,2% van het BBP) meer kosten dan wat momenteel wordt geraamd voor de verwezenlijking van de 20%-doelstelling.

Koolstofarme groei

Wereldwijd erkennen de landen steeds meer het potentieel van een groene, koolstofarme groei om nieuwe duurzame banen te scheppen en de veiligheid van de energievoorziening te versterken. Aangezien de mondiale concurrentie steeds heviger wordt, is de leidersrol van Europa in deze revolutionaire ontwikkeling echter niet gegarandeerd. De 20%-doelstelling werd gezien als een drijvende kracht voor de modernisering van de EU-economie, maar nu de koolstofprijzen heel wat lager liggen dan verwacht, leveren die een veel zwakkere stimulans voor verandering en innovatie. Bovendien moet Europa, als lid van de groep van meest ontwikkelde landen, zich ook voorbereiden op zijn langetermijndoelstellingen, namelijk het behalen van een emissievermindering met 80-95% in 2050.

Opties om over te stappen op een 30%-doelstelling

In de mededeling worden de verschillende opties belicht om een 30%-doelstelling te verwezenlijken, zowel binnen het EU-ETS als in de daarbuiten vallende sectoren. De voornaamste opties zijn: een vermindering van het aantal in het kader van het EU-ETS geveilde rechten, regelgeving om een grotere energie-efficiëntie te bevorderen, slim gebruik van fiscale instrumenten, de focus van de middelen van het cohesiefondsbeleid leggen op groene investeringen en, tot slot, verbetering van de milieu-integriteit van de internationale koolstofkredieten die worden erkend in het kader van het EU-ETS.

Een maatregel die aantrekkelijk is, zelfs ongeacht een eventuele versterking van de reductiedoelstelling tot 30%, is een deel van de in het kader van het EU-ETS niet toegewezen gratis industriële emissierechten te gebruiken om innovatie op het gebied van koolstofarme technologieën te versnellen, op een soortgelijke wijze als in het bestaande demonstratieprogramma voor innovatie op het stuk van hernieuwbare energiebronnen en technologieën voor koolstofafvang en -opslag, gefinancierd met 300 miljoen rechten.

Koolstoflekkage

De Commissie heeft de situatie onderzocht van de energie-intensieve sectoren wat het risico van "koolstoflekkage" betreft (verschuiving van de productie van de EU naar landen met een lakser emissiereductiebeleid).

De voornaamste conclusie is dat de bestaande maatregelen om koolstoflekkage met betrekking tot deze industrietakken te voorkomen, namelijk gratis emissierechten en toegang tot internationale kredieten, volstrekt verantwoord blijven. Uit de analyse blijkt ook dat een versterking van de doelstelling tot 30%, terwijl andere landen hun verbintenissen overeenkomstig het Kopenhagenakkoord ten uitvoer leggen, slechts een beperkt effect zal hebben wat koolstoflekkage betreft, op voorwaarde dat de bestaande maatregelen gehandhaafd blijven.

De Commissie zal nauw blijven toezien op het risico van koolstoflekkage, met name wat derde landen betreft die nog geen maatregelen hebben vastgesteld om hun emissies te beperken. Eén van de maatregelen die nader moet worden bestudeerd is de opname van invoer in het EU-ETS.

De volgende stappen

De mededeling is ter bespreking gericht tot de instellingen van de EU.